

2018/2019. tanév

I. kategória, 7-8. évfolyam

MEGOLDÓKULCS béta

Iskola:

Versenyző:

Kedves Könyvtárostanárné Kolléga!

A forduló feladatlapja több helyen nyitottabb kérdéseket, alternatív válaszlehetőségeket is lehetővé tevő feladatokat tartalmaz, hiszen az iskolai fordulón van erre a legjobb lehetőség. A megoldókulcs igyekszik ezek értékelésében segítséget nyújtani, de a helyi állomány és a tanulók egyedi válaszaik ismeretében Önnek kell döntenie az értékelés bizonyos pontjain.

November 20-án az iskolába utazva a jármű oldalán ezt a szöveget látod, felszállás után pedig a következőket mondta be egy gyerekhang:

- **Jogom van beleszólni a saját életembe!**
- **Jogom van a bennem rejlő lehetőségek kibontakoztatásához!**
- **Jogom van az életben maradáshoz, a jólléthez!**
- **Jogom van a védelemhez!**

Ezekhez valóban van jogod? Vagy ezek csak az Egyesült Nemzetek Szervezetének „nagy szavai”? Mit is jelentenek ezek a mindenkori hatalomtól, a szabályokat alkotóktól elvárt jogok? És vajon ki biztosítja ezeket egy demokráciában? Ezek a jogaim az iskolában is megvannak?

A feliratok elérik céljukat. Téged is el kezdenek érdekelni a gyermekek jogai/a különféle gyermekjogi kérdések. Az alábbi kérdésekre keresed a választ:

1. Mikor fogadta el az ENSZ a gyermekjogi egyezményt? Magyarország mikor csatlakozott hozzá?
2. Melyik cikkely biztosítja az oktatáshoz való jogot?
3. A tanulással kapcsolatban milyen jogaid vannak?
4. Ezek összhangban vannak-e iskolád házirendjével?

A szófelhő ad kulcsfogalmakat, de hogyan tudnád azokat hasznosítani a kérdések megválaszolásában?

A következőkben négy segítő részfeladatot kapsz. A kérdésekre adott válaszokat az 5. kérdéskörnél tudod megadni.

1.

Keress a kézikönyvtárban olyan nyomtatott kézikönyveket, amelyek segítséget adhatnak neked a fenti kérdésekben vagy akár magában a témában!

Legalább az egyik választott forrásodban kell lennie kapcsolódó információnak. Ha nem találsz még egyet, akkor könyvtárhasználati szempontból megfelelő indoklással olyan mű is elfogadható, amiben nem volt válasz.

A két választott kézikönyv adatai:

a) Add meg az adatokat úgy, ahogyan egy felhasznált irodalomjegyzékben tennéd!

1. Pl.: Glatz Ferenc (főszerk.) (1.): Magyar nagylexikon. Kilencedik kötet. (2.) Bp., (3.) Magyar Nagylexikon Kiadó, (4.) 1999. (5.)

2. Pl.: Lamm Vanda, Peschka Vilmos (főszerk.) (7.): Jogi lexikon. (8.) Bp., (9.) KJK-Kerszöv, (10.) 2000. (11.) 645 p.

Hodgkin, Rachel - Newell, Peter (7.): Kézikönyv a gyermekjogi egyezmény alkalmazásához. (8.) Bp., Család, Gyermek, Ifjúság Egyes., (9.) 2009, (10.) 506 p.

szerzőség (1.,7.): cím(ek) (2.,8.). hely (3.,9.) kiadó (4.,10.) év (5., 11.)

Nem ír oda nem illő adatot és az adatsorrend, központosítás, helyesírás megfelel valamegy elterjedt hivatkozási stílusnak. (6.,12.)

b) Töltsd ki az alábbi táblázatot a fenti két kézikönyvről!

	1.	2.
Figyelem! A fent megadott műre van kitöltve, más kézikönyv esetén le kell ellenőrizni.		
A kézikönyv típusa	(általános) lexikon (13.)	kézikönyv (14.)
Miért ezt választottad? Írj egy könyvtárhasználati szempontú indokot!	Pl.: - témában való elinduláshoz az általános lexikonok jók - alapvető információkat a lexikonokban meg lehet találni - ellenőrzött/letisztázott/lényegretörő információk kerülnek egy lexikonba (15.)	Pl.: - speciálisan a témáról szóló kézikönyv, - nagyon részletes , - a kiadója megbízható, - az UNICEF megbízásából készült (16.)
Melyik főosztályban/szakcsoportban találtad?	0 (17.)	3 (18.)
Miért ott kerested?	A 0 főosztályban vannak az általános , témához nem kötött művek. (19.)	A Jog témaköre a 3-as, a társadalomtudományok csoportjába tartozik. (20.)
Az 1. kérdésre (Mikor?) benne volt a válasz?	igen (21.)	igen (XXIX. p.) (22.)
Miért volt / nem volt benne? Indokold a kézikönyv és a kérdés jellemzőivel!	A kérdés pl.: - egy alapvető adat /évszám, - a gyermekjogi egyezmény alapdokumentum a témában (23.), és a lexikon pl.: - alapadatokra fókuszál, - a legfontosabbakat emeli ki. (24.)	A kérdés pl.: - egy alapvető adat /évszám, - az alkalmazást befolyásolja, mikortól érvényes (25.) és a kézikönyv pl.: - részletesen tárgyalja témáját, - minden fontos adatra kitér. (26.)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	

1. folyt.

	1.	2.
Az 2. kérdésre (cikkely) benne volt a válasz?	nincs (27.)	igen (28.)
Miért volt / nem volt benne? Indokold a kézikönyv és a kérdés jellemzőivel!	A kérdés pl.: - részletkérdésre kérdez rá (29.) Az általános lexikon pl.: - nem tartalmazhatja egy forrás/egyezmény teljes szövegét - röviden, tömören ír a témáról. (30.)	A kérdés pl.: - az egyezmény szövegére kérdez (31.) A kézikönyv - közli a teljes szöveget - magyarázatokat is fűz hozzá (32.)
Az 3. kérdésre (tanulás) benne volt a válasz?	nincs (33.)	igen (34.)
Miért volt / nem volt benne? Indokold a kézikönyv és a kérdés jellemzőivel!	A kérdés pl.: - részletkérdésre kérdez rá (35.) Az általános lexikon pl.: - nem tartalmazhatja egy forrás/egyezmény teljes szövegét - röviden, tömören ír a témáról. (36.)	A kérdés pl.: - az egyezmény szövegére kérdez (37.) A kézikönyv - közli a teljes szöveget - magyarázatokat is fűz hozzá (38.)
Az 4. kérdésre (házirend) benne volt a válasz?	nincs (39.)	nincs (40.)
Miért volt / nem volt benne? Indokold a kézikönyv és a kérdés jellemzőivel!	A kérdés pl.: - helyi specialitás - gyorsan változó dologra kérdez - véleményt is kér (41.) Az általános lexikon pl.: - általános érvényű információkat közöl - az eligazodást, nem a véleményalkotást segíti (42.)	A kérdés pl.: - helyi specialitás - gyorsan változó dologra kérdez - véleményt is kér (43.) A kézikönyv pl.: - általános érvényű információkat közöl - az alkalmazást és a véleményalkotást segíti, de - egyedi esetekkel csak példaként dolgozik (44.)
Mely keresőkifejezések, kulcsszavak segítettek?	gyermek jogai <i>Csak a szócikk pontos címszáva fogadható el. Ha több releváns szócikket ír, akkor is csak egy pont.</i> (45.)	egyezmény / előszó (46.)
A kézikönyv mely része, jellemzője segítette a keresést?	betűrendes elrendezés (47.)	tartalomjegyzék (48.)

27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	

2.

Keress online könyvtári katalógusokban olyan műveket, amelyek választ adhatnak a kérdésekre! Az is információ, ha nincs információ. Törekedj a szakszerű indoklásra!

a) Add meg, melyik két könyvtár katalógusát választottad? (név és település)

1. Pl.: Békés Megyei Könyvtár, (49.) Békéscsaba (50.)

2. Pl.: Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium, (51.) Budapest (52.)

b) Töltsd ki az alábbi táblázatot az általad megadott két műről! Próbálkozhatsz több keresőkérdelemmel. A táblázatban a legsikeresebbnek ítéltet jellemezd!

	1.	2.
Figyelem! A fent megadott katalógusok van kitöltve, más kézikönyv esetén le kell ellenőrizni.		
A könyvtár típusa	közkönyvtár / megyei könyvtár (53.)	iskolai könyvtár (54.)
Miért választottad? Írj egy könyvtárhasználati szempontú indokot!	Pl.: - gyerekeknek is szolgált, -- a témában nekik szólók a források -- róluk szóló források is vannak - általános a gyűjtőköre, így ennek is lennie kell - elérhető számomra is (beiratkozás, távolság) (55.)	Pl.: - gyerekeknek szolgált, -- így a témában nekik szóló források vannak, -- róluk szóló források is vannak - ez tananyag, így kell lennie a témának (56.)
Mi volt a végül sikeres keresőkérdelem? Melyik adatmező(k)be mit írtál?	Pl.: tárgyszó: gyermek% (57.) ÉS tárgyszó: jog% (58.) Pl.: tárgyszó: gyermeki jogok (57.)	Tárgyszó-ETO1: gyermeki jogok (59.) Tárgyszó-ETO2: tanulás (60.)
<i>A pont az itemre akkor adható, ha az adatmező és a keresőkifejezés együtt szerepel. A másik itemre akkor adható pont, ha több adatmezőt használt.</i>		
Adott találatot? Mennyit?	18 (61.)	4 (62.)
Ezeket relevánsnak látod a fenti kérdések valamelyikéhez?	igen / részben (63.)	igen / részben (64.)
Miért, miben látod / nem látod relevánsnak? Indokold a katalógus és a téma/kérdések jellemzőivel!	katalógus jellemzője pl.: - a tárgyszó a témával egyezik, - a találatok további adatai (tárgyszó, cím) relevánsnak látszik (65.) A téma pl.: - az egyezmény fontos dokumentum, így remélem, az egyikben benne lesz a teljes szöveg (66.)	katalógus jellemzője pl.: - a tárgyszó a témával egyezik, - pedagógiai gyűjteményben vannak, így nem biztos, hogy a jogi szöveg is benne van (67.) A téma pl.: - tankönyv nem valószínű, hogy tartalmazza az egyezményt - a tanároknak szólók sem (68.)

c) Add meg egy műnek az összes bibliográfiai adatát (úgy mint egy irodalomjegyzékben), amelyből választ remélsz a legtöbb fenti kérdésre!

Pl.: Rózsás Eszter: (69.) Gyermekjogok (70.) Bp. – Pécs, (71.) Dialóg Campus – PTE ÁJK (72.) 2011 (73.), 206 p.

szerzőség (69.) **címadatok** (70.) **hely** (71.) **kiadó** (72.) **év** (73.) *Nem ír oda nem illő adatot és az adatsorrend, központozás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak.* (74.)

d) Mi a raktári jelzete az adott könyvtárban?

347 R 92 (75.)

e) Miért ezt választottad? Indokold a mű katalógusból tudható adataival, jellemzőivel!

Pl.: - a tárgyszó alapján benne vannak a magyar vonatkozások is

- A címe a témám

- Friss kiadás, még nem elavult

- A sorozati cím alapján szakkönyv, így alapos, átfogó műre számítok.

- 206 oldal a terjedelme, így feltehetően minden / az oktatási szempontok is benne vannak (76-77.)

49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	
55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	
61.	
62.	
63.	
64.	
65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	
77.	

3.

Keress az interneten is!

a) Hol/mivel kerestél az interneten?

Pl.: UNICEF honlapja / Google kereső (78.)

Bármilyen pontosan megadott, releváns oldal / adatbázis / internetes kereső elfogadható.

b) Milyen keresőkérdés adott választ a 3. kérdésre?

Az a) pontban megadott helynek megfelelő formájú keresőkérdés. (79.)

A feladat bármely részkérdéséhez releváns keresőkifejezések. (80.)

Pl.: Google: gyermekjogi egyezmény Magyarország

Pl.: UNICEF honlap: gyermekjog

c) Nyilván több találatra is rákattintottál. Milyen szempontok alapján választottad ki a relevánsat?

Írj két szempontot, és indokold meg!

81-82. item: egy-egy szempont. Pl.:

- a domain, a főoldal mely szervezethez tartozik,
- az oldal valamely a szófelhőben megadott szervezethez kötődik,
- az oldal tematikája (pl. jog, kormányzat).

83-84. item: a szempontot indokolja is. Pl.:

- a főoldal ahhoz a szervezethez kötődik, ami kiadta az egyezményt.

78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	

4.

Hasonlítsd össze a három keresést!

a) Melyik keresés volt a leghatékonyabb a kérdések megválaszolásához?

kézikönyvek / online katalógusok / internet (85.)

Bármelyik elfogadható, ha a b) pont indoklása amelletl szól.

b) Miért? Indoklásodban használd a következő kifejezések mindegyikét!

gyorsaság, megbízhatóság, találatok száma, relevancia, érthetőség, tömörség, siker, eredmény

Az alábbi kifejezésekkel igaz, szakmailag elfogadható állításokat fogalmaz meg:

86. item: gyorsaság,

87. item: megbízhatóság,

88. item: találatok száma,

89. item: relevancia,

90. item: érthetőség

91. item: tömörség,

92. item: siker,

93. item: eredmény.

94. item: A kérdésre válaszol, nemcsak jellemez. Vagyis megtudható, hogy miért azt volt a leghatékonyabb.

95. item: Szövege valóban indoklás, érvelés.

96. item: Az érvelés összehasonlítást is tartalmaz.

97. item: Nem tartalmaz helyesírási hibát, nyelvhelyesen fogalmaz.

85.	
86.	
87.	
88.	
89.	
90.	
91.	
92.	
93.	
94.	
95.	
96.	
97.	

5.

Mi a kérdésekre a válasz?

1. Mikor fogadta el az ENSZ a gyermekjogi egyezményt? Magyarország mikor csatlakozott hozzá?

1989. november 20-án fogadta el az ENSZ. (98.) *Csak az évszám is elfogadható.*
1991. (99.)

2. Melyik cikkely biztosítja az oktatáshoz való jogot?

28. cikkely (100.)

29. cikkely (101.)

3. A tanulással kapcsolatban milyen jogaid vannak? Írj kettőt!

102-103.. *item: Az alábbiak közül bármely kettőért adható pont:*

- ingyenes alapfokú oktatás
- hozzáférhető középfokú oktatás
- képességfüggő felsőoktatás
- joga, hogy akadályozzák/megelőzzék a lemorzsolódását
- pályaválasztási tanácsadás lehetősége
- méltóságot nem sértő iskolai fegyelmezés
- személyiség, tehetség kibontakoztatása

Hol találtad meg az egyezményt? Add meg a forrást úgy, ahogyan egy irodalomjegyzékben szokás!

cím adatok (104.) hely (105.) kiadó (106.) év (107.)

108. *item: bármely, dokumentumtípusnak megfelelő kötelező adat. Pl.: szerző, cím, URL, utolsó letöltési dátum.*

109. *item: Nem ír oda nem illő adatot és az adatsorrend, központozás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak.*

Pl.: Hodgkin, Rachel - Newell, Peter: Kézikönyv a gyermekjogi egyezmény alkalmazásához. (104.) Bp., (105.) Család, Gyermek, Ifjúság Egyes., (106.) 2009, (107.) 506 p.; URL: <http://mek.oszk.hu/18200/18285/18285.pdf> Utolsó letöltés: 2018.12.10. (108.)

Pl.: Gollob, Rolf - Krapf, Peter: (108.) Fedezzük fel a gyermekjogokat! Tanóravázlatok általános iskolai osztályok számára. (104.) Bp., (105.) OFI-OPKM, (106.) 2009 (107.)

4. Ezek összhangban vannak-e iskolád házirendjével? Indokold egy példával!

igen / nem / részben (110.)

releváns **példa**, ami a házirendből származik. (111.)

Indoklás, ami összekapcsol a gyermekjogi egyezménnyel. (112.)

98.	
99.	
100.	
101.	
102.	
103.	
104.	
105.	
106.	
107.	
108.	
109.	
110.	
111.	
112.	

Köszönjük, hogy részt vesz a könyvtárhasználati tehetségfejlesztésben!